

Landsstyreformandens nytårstale

1. januar 2001

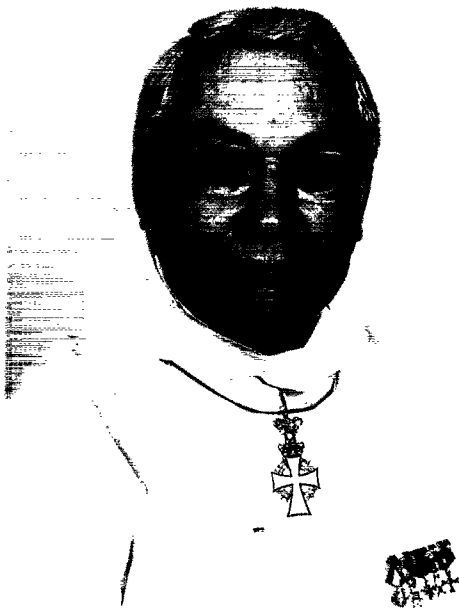

Foto: LIL Foto.

Kære landsmænd.

Allerførst vil jeg gerne ønske jer alle et hjerteligt og velsignet godt nytår. Sidste år på denne tid sagde vi farvel til det gamle årtusinde med stor alvor, og ønskede hinanden alt det bedste i det nye millennium. Det nye årtusinde vil give os store udfordringer. Vi vil komme til at opleve en endnu hastigere udvikling. Ting, som vi end ikke kunne drømme om, da vi var børn, er allerede en naturlig del af vor dagligdag.

FN's internationale børneår er nu slut, og jeg vil gerne benytte mig af denne lejlighed til at takke hver og en af jer, der har været med til at markere børnenes år. Jeg vil også gerne takke alle de engagerede mennesker, der hver især har bidraget med nytænkning og seriøsitet omkring den nye folkeskole.

Vi har debatteret børnenes levevilkår i det forgangne år. Vi ønsker, at alle børn i vort land har et godt liv, og dette skal følges op af handling. Det er ikke nok at sige, at vi sætter børnene i centrum. Hver og en af os har selv ansvaret for, at vi og vore familier har et godt liv. Ikke i morgen, ikke når børnene bliver store, men lige nu. Hvis vi voksne selv lever et godt liv, så får vore børn også et godt liv.

Vi lever i et stort land med en lille og spredt befolkning. I Landsstyret fortsætter vi vore bestræbelser for at sikre, at alle kan rejse rundt i landet på en nemmere og hurtigere måde. Upernavik har fået sin lufthavn, og flere andre byer er også på vej. Vort land bliver bundet tættere sammen, og dette kommer til at styrke vor følelse af samhørighed. Vi er et lille, men stærkt folk.

Mange forældre må fortsat sende deres børn og unge på uddannelse andre

steder i verden. Jeg ved fra mig selv og fra mange andre, at det ikke altid er nemt for de unge og deres forældre, når de unge er nødt til at flytte hjemmefra, og skal til at klare sig i nye omgivelser.

Men vi ved også med os selv, at sådan er betingelserne for at få en god uddannelse. Derfor må vi fortsat hjælpe og støtte op om hinanden. Hjemmet, skolen og det offentlige, vi har alle et stort ansvar, for at det lykkes for de unge at få sig en god uddannelse. Det gælder for den enkelte, og det gælder for hele samfundet. Og det skal lykkes.

Initiativet med Atuarfitsialak – den gode skole – vil helt sikkert bidrage til en højnelse af standarden af vores folkeskole. Forældrenes ønske om at give børnene en god start på deres uddannelse bliver nu imødekommet. Atuarfitsialak er for mig at se et udtryk for, at vi nu begiver os ud i en udvikling, hvor der ingen vej er tilbage.

Kravene til os som borgere i et moderne samfund bliver nemlig stadigt større og større. Den verden, der omgiver os, kommer tættere og tættere på vor dagligdag. Det kræver både en menneskelig, en kulturel og en faglig ballast at være samfundsborger i dag.

Det er de realiteter, vi må forholde os til, her på vores vej ind i et nyt årtusinde. Vi lever i et moderne samfund med byer og bygder, fabrikker, skoler, butikker, skibe, flyvemaskiner, virksomheder, sygehuse, elværker, vandværker, ja, kraftværker, og alt sammen skal fungere. Men vi skal også fungere i forhold til hinanden – som mennesker – i vort smukke og spændende land.

»Frihed, lighed og broderskab« er

grundlæggende begreber, som franskmændene har kæmpet for i flere hundrede år, helt tilbage fra den franske revolution. Vi arbejder her i Grønland i samme ånd, uden sammenligning i øvrigt. Vi tror på og kæmper for, at vort samfund fortsat fremover være et godt hjem for os allesammen, for alle os, der elsker dette land og dets befolkning. Et gæstfrit land, hvor der er plads til alle, der vil gøre en indsats for samfundet. Det gælder uanset alder, køn, fødested, sprog og religion. Det er politiske grundbegreber, som jeg selv lægger vægt på, og som jeg er glad for at møde hos andre i det politiske liv, lige fra hjemmestyrets begyndelse.

Vi har hver især vore opgaver og ansvar at varetage, og vi må sikre os, at ingen tiltager sig uberettiget magt over andre. Vi lever i et demokratisk samfund, hvor dialogen er i højsædet. At tale sammen om tingene, det er forudsætningen for en sund demokratisk udvikling. Vi må alle leve op til de demokratiske værdibegreber i en verden i en forandring. Vi folkevalgte er sat til at gøre tingene på en bedre og nemmere måde. Vi arbejder for en udvikling hen mod et moderne og livskraftigt samfund. Og ikke det modsatte.

Kære unge. I er vor fremtid. Vi er mange, der misunder jer de mange muligheder, som I har for at præge udviklingen af vort samfund. I har gode muligheder for at komme videre i jeres spændende liv. Det er værd at huske, at ingen af os ældre har haft de samme muligheder for at få en uddannelse, som I har nu. De muligheder eksisterede ikke for tyve år siden!

Vi følger jer, og vil hjælpe jer, så godt vi kan, så I klarer jer i fremtiden. Og det tvivler jeg ikke på, I kan. Alle kan tage fejl, det er menneskeligt, siger man, men lad være med at stoppe, gå videre og undgå helst flere fejltagelser. Det kan også betale sig at tale med andre om, hvorfor det gik galt, og hvordan man løser problemet.

Jeg er sikker på, og det glæder os allesammen, at vi om få år klarer mange ting heroppe selv. Men det skader ikke, og det kan være en god inspiration at hente ideer fra andre – også udefra. At være sig selv nok er et skråplan. Derimod er en positiv, engageret søgen efter større viden om tingene altid en god ballast at have med i livet.

Dette gælder os alle. Hvor end i samfundet, vi udfylder vor plads, så er vi afhængige af et godt samarbejde med vore omgivelser. Det er simpelthen forudsætningen for et godt og velfungerende samfund.

Det, at vi står sammen om at udvikle vort samfund, det er forudsætningen for at vi overlever som et folk. Det gælder også om at passe og pleje de venskaber og samarbejder, som vi har etableret med andre rundt om i verden. Det gælder først og fremmest vort samarbejde med Danmark, men også de forbindelser, som vi har skabt til andre lande.

Vor vej mod større selvstændighed følges hånd i hånd med en stadig udvikling af vore kompetencer. Jeg mener, vi bør forvalte det ansvar, vi hver især har, med ydmyghed og respekt.

Vi lever i et utroligt spændende samfund med dybe rødder i vor oprindelige kultur. Samtidig mestrer vi at deltage i

den globale udvikling. Og igennem et godt naboskab, hvor venskabet er drivkraften, løses også vanskelige opgaver på en bedre og nemmere måde.

Vi har i det forgangne år haft besøg af det største antal udenlandske turister nogensinde. Vi er blevet meget bedre til at give en professionel og moderne service overfor turisterne. Flere og flere unge deltager aktivt i turismeudviklingen. Jeg er stolt, når jeg oplever de unge – med største naturlighed – tale dansk, engelsk, tysk og fransk med vore udenlandske gæster, foruden vort eget modersmål. Når planerne om universitetsparken bliver til virkelighed, er jeg sikker på at studiemiljøet og ungdommens faglige kompetence vil blive forbedret betydeligt. De unge mænd og kvinder får nu også mulighed for at få en uddannelse indenfor militæret i Kangilinnguit og på HTX i Sisimiut, to nye tilbud som jeg håber I vil benytte jer af.

Foruden den boglige uddannelse har vi altid et stort behov for de faglige uddannelser. Men »Hvad ordet mangler, træder hænderne til«, sagde Augo Lyng, vor berømte digter og politiker, engang. Bygge- og Anlægsskolen og andre faglige initiativer skal have al mulig støtte, såvel af unge som af os andre.

Vi skal også hjælpe os selv og vore omgivelser med at samle viden om forvaltningen og udnyttelsen af de levende ressourcer. Vi er nødt til at sikre, at de kommende generationer også kan leve af fiskeri og i fangst.

Landsstyret har med glæde konstateret, at TAC-en for rejer bliver større allerede fra i år. Det er Landsstyrets agt at forhøjelsen af TAC-en kommer det

kystnære fiskeri til gode i form af modernisering og effektivisering af flåden.

Vi oplever alt for ofte at alarmkloken bliver tændt omkring de levende ressourcer. Og vi må tage konsekvensen ved at tage fornuftige bestemmelser om jagt og fiskeri i brug.

Naturen giver os mange gode livsbetaelinger for et sundt samfund. Det gælder fisken, hvalen, fuglen og andre dyr, ja, udnyttelsen af vandkraftværker, som vi agter at bygge flere af, for eksempel i Tasiilaq i Sydgrønland og andre steder i vort land. Vor afhængighed af energi fra udlandet er for stor, og billig energi er sagen for os.

Jeg vil gerne rose Nuup Kommunea for det konkrete initiativ de har taget for at løse boligsituationen. Sådanne initiativer er netop det vi har brug for.

Vort sundhedsvæsen har forbedret sin service betydeligt indenfor det sidste års tid. Men vi må gå videre, indtil vi udnytter vore optimale behandlingsmuligheder her til lands. Vi kan mere indenfor sundhedsområdet, end vi har kunnet før.

Men enhver medalje har jo en bagside, og igen skal vi have bragt balance mellem udgifter og ydelser. Det kan betyde, at dem, der har råd til det, skal til at betale for ydelserne. I Landsstyret mener vi, at vi skal støtte dem, der virkelig har behov. Vi andre må i højere grad klare os med det, vi har.

I det hele taget må vore bestræbelser for at få tingene til at glide nemmere, bedre, mere praktisk og billigere i vort samfund forstærkes. Det kan ske gennem et stærkere regionalt samarbejde mellem kommunerne, og gennem en

privatisering af vore hjemmestyreejede virksomheder. Det kræver en ansvarlig politisk beslutning herom, og vi er parate til at gå i gang med dette arbejde.

Jeg ser gerne et helt almindeligt erhvervsliv med virksomheder, butikker handlende og leverandører. Vores erhvervsliv skal efter min mening leve sit eget liv – uden tilstedeværelsen af store offentligt ejede virksomheder, som dominerer markedet.

En række prominente gæster har medvirket til at synliggøre vort storlåede land på det internationale landkort. Det danske kongepar Dronningen og Prinsen, den islandske præsident, Kronprinsens slædefærd i Nordostgrønland, EU-kommissionens formand med flere har besøgt os, og gjorde vort smukke land med en lille men stærk befolkning mere kendt i omverdenen. Tak til alle jer, der gav vore gæster en uforglemmelig oplevelse.

Vore egne landsmænd i Danmark og i udlandet sender jeg gode ønsker om et godt arbejdsår.

På denne dag, hvor vi ser tilbage på det forgangne år, mindes vi dem, vi har mistet. Dødsenglen har været hos mange familier, tog vore kære fra os. Tilbage har vi minderne om dem. Det er også en stor trøst i vor sorg. Også vor hjertelige medfølelse til dem, der er i sorg.

Dronning Ingrid var en af dem, der efterlod os et stort minde om pligtens og menneskelighedens gode harmoni, også over for os heroppe.

Jeg ønsker alle i byer og bygder, i ensomme steder fra nord, øst og til syd herunder også færeholderne et godt Gudvelsignet nyt år.